

ÜNİVERSİTE YERLEŞKELERİNDE PEYZAJ TASARIMI: ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ KILIÇARSLAN YERLEŞKESİ ÖRNEĞİ

¹ Mehmet TOPAY, ^{1*} Candan KUŞ ŞAHİN, ¹ Büşra ONAY, ² Esra MİRZA, ¹ Volkan KÜÇÜK, ² Aslı İlayda KOÇAK, ² Ahmet AKYYEV, ² Melike DOĞAN

¹ Mimarlık Fakültesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, ISPARTA

² Fen Bilimleri Enstitüsü, Süleyman Demirel Üniversitesi, ISPARTA

*Sorumlu Yazar: candansahin@sdu.edu.tr

ÖZET: Bu çalışmada; üniversite yerleşkelerinin mekan bağlamında taşınması gereken kriterler doğrultusunda, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Kılıçarslan Yerleşkesinin mevcut durumu analiz edilmiştir. Ayrıca yapılan çalışma ile kullanıcıların mekansal kullanım isteklerini ortaya çıkarmak ve kullanıcıların akademik, sosyo-kültürel, sanatsal ve sportif gereksinimlerini karşılayabilecekleri bir alan haline dönüştürmek amaçlanmıştır. Bu bağlamda, nitel ve nicel araştırma yöntemlerinden yararlanılmış ve veri toplama aracı olarak anket formu oluşturulmuştur. Yerleşkelerin büyük oranda kullanıcısı olan öğrencilerden rasgele örneklem yöntemiyle seçilen 100 öğrenciye anket uygulanmıştır. Bunun yanı sıra yerleşke alanını kullanan idari ve akademik personelle de yüz yüze görüşmeler yapılarak, görüşleri alınmıştır. Elde edilen veriler, SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Yapılan anket çalışmasında; üniversite yerleşkesinin, kullanıcılarının serbest zamanlarını değerlendirme beklentilerini %80 oranında karşılamadığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca öğrencilerin %73'ü yerleşkedeki yeşil alanları yetersiz, %58'i ise donatı elemanlarını yetersiz bulduklarını ifade etmişlerdir.

Alana ilişkin verilerin analiz edilmesiyle elde edilen çıktılar ve alan kullanımına yönelik ihtiyaçlar belirlendikten sonra, peyzaj tasarım projesi hazırlanmıştır. Peyzaj planlama ve tasarım kriterleri ve kullanıcı istekleri göz önünde bulundurularak hazırlanan peyzaj tasarım projesi ile yerleşke alanının geliştirilmesi amaçlanmıştır. Kılıçarslan yerleşke alanında yapılan ayrıntılı gözlem, inceleme ve araştırmalar sonucunda, kullanıcı ihtiyaçları da göz önüne alınarak, yerleşkedeki açık yeşil alan varlığı, otopark alanları gibi mevcut mekanların daha da iyileştirilip devamlılığı sağlanmıştır. Ayrıca rekreasyon alanları, spor alanları gibi yetersiz olan mekanların tesis edilmesi açısından, yerleşkenin bulunduğu coğrafi konum ve arkeolojik geçmiş göz önüne alınarak, öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yalvaç, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Üniversite, Yerleşke tasarımı, Peyzaj tasarımı

LANDSCAPE DESIGN IN UNIVERSITY CAMPUSES: A CASE OF STUDY OF KILIÇARSLAN CAMPUS AT ISPARTA APPLIED SCIENCES UNIVERSITY

ABSTRACT: In this study; it was aimed to analyze and reveal the current usage of Kılıçarslan Campus, which is affiliated to Isparta University of Applied Sciences, users can meet their academic, socio-cultural, artistic and sportive needs. In this context, qualitative and quantitative research methods were used and a questionnaire form was created as a data collection tool, and it was applied face-to-face to 100 students with using random sampling method. In addition, face-to-face interviews were made with the administrative and academic staff, primarily using the campus area in order to learn their opinions about the campus area. The collected data were analyzed with the SPSS package program. In the survey study; it was concluded that the university campus did not meet the expectations of its users to use their free time by rate of 80%. In addition, 73% of the students stated the green areas in the campus insufficient, and 58% of found to be the reinforcement elements were insufficient.

After the careful observations and data collections, the landscape design project process was conducted for the development of the campus area with taking into consideration the landscape planning and design criteria. As a

result of these detailed analyses, detailed examinations were conducted in order to improvement and continuity of existing spaces such as car park areas, and the establishment of inadequate spaces. Some suggestions have been developed considering the geographical location and archaeological history.

Keywords: Yalvaç, Isparta University of Applied Sciences, University, Campus design, Landscape design

1. GİRİŞ

Kentlerin barınma, çalışma, dinlenme, rekreasyon ve ulaşım gibi önemli fonksiyonları vardır. Kentlerde olduğu gibi üniversite yerleşkelerinde de benzer fonksiyonlara ihtiyaç duyulmaktadır [1]; [2]. En genel şekliyle üniversite yerleşkeleri, birçok fonksiyonu içinde barındıran kompleksler olarak tanımlanabilir ve bu durumda kentsel alana benzetilebilir. Bu nedenle bir üniversite yerleşkesi tasarlanırken, aslında bir bakıma kent tasarlanmaktadır. Kullanıcı istekleri ve beklenen faydalar doğrultusunda üniversite yerleşkelerinin planlanması esnasında, peyzaj planlama ve tasarım kriterlerinin yanı sıra coğrafi konum, arkeolojik geçmiş ve kültürel doku gibi birtakım çevresel özelliklerin de göz önünde bulundurulması gerekmektedir [3].

Eğitim sisteminin en üst kademesini oluşturan üniversiteler, hem toplum gelişimine katkı sağlayan insan gücünün yetiştirildiği hem de bilimsel araştırmaların yapıldığı, öğrencilere bilgi ve tecrübeleri aktararak, onları meslek sahibi yapan ve bunları topluma aktaran bir sistemdir [4]; [5]. Bu nedenle üniversiteler; toplumun ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan gelişmesi ve ilerlemesi için büyük öneme sahip olan kurumlardır [6]; [7].

Üniversite yerleşkeleri; eğitim-öğretim hizmetlerinin uygun fiziki ortamlarda yapılmasını sağlamanın yanı sıra, kullanıcıların rekreasyon ihtiyaçlarını karşılaması işlevinin de bir arada yürütüldüğü kurumlardır. Yerleşkeler; akademik personel, idari personel, teknik personel, öğrenciler ve kısmen de yerel halk olmak üzere farklı kullanıcılara hizmet etmektedir. Bu bakımdan üniversite yerleşkeleri; eğitim-öğretim hizmeti sunmanın yanı sıra, ihtiyaçlar doğrultusunda sürekli değişen ve gelişen, farklı kullanıcılara hizmet eden dinamik mekanlar olarak tasarlanmaktadır. Üniversite yerleşim alanları ve yerleşkeleri, önemli hizmet alanlarını içermekte, işlevsellik ve fonksiyonellik durumları birlikte oluşmaktadır. Bu nedenle, söz konusu alanların tasarlanmasında, kullanıcıların fiziksel, sosyal ve psikolojik etkileşimlerine katkı sağlayacak mekanların oluşturulması gerekmektedir.

Üniversite yerleşkelerinde planlama ve tasarım yapılırken yer alması gereken elemanlar; yerleşkenin çevre sınırları, girişleri, pasif ve aktif rekreasyon alanları, taşıt ve yaya sirkülasyon sistemi, plastik objeler (heykel, anıt vb.), kavşaklar, kentsel mobilyalar (pergola, bank, kamerye), aydınlatma, bitkilendirme ve özel uygulamalar olarak sıralanabilir [8].

Toplumların kalkınması ve gelişmesi için önemli görevler üstlenen üniversite ve yakın çevresinin (yerleşkeler) planlanmasında, açık ve yeşil alanlarla birlikte kent insanına da sağlayacağı faydalar göz önünde tutulması gerekmektedir. Bu nedenle üniversite yerleşkelerinde açık ve yeşil alanların birçok işlevi bir arada yerine getirmesi beklenmektedir. Bu işlevler kısaca aşağıdaki şekilde özetlenebilir [5]:

- ✓ Yerleşke sınırları içinde insanla çevresi arasında ilişkinin kurulmasını sağlamak,
- ✓ Yerleşkeye estetik açıdan katkıda bulunmak,
- ✓ Yapılarla yerleşke arasındaki bütünlüğü sağlamak;
- ✓ Yerleşkenin fiziksel gelişimini karşılamak için rezerv alanlar oluşturmak,
- ✓ Sirkülasyon sistemi için gerekli alanı sağlamak,

✓ Yerleşkede rekreasyon ihtiyaçlarını karşılayacak spor tesisleri, kültürel tesisler ile açık ve yeşil alan düzenlemeleri ve bu mekânları birbirine bağlayan sirkülasyon sistemi gibi dış mekan düzenlemesine olanak tanımak.

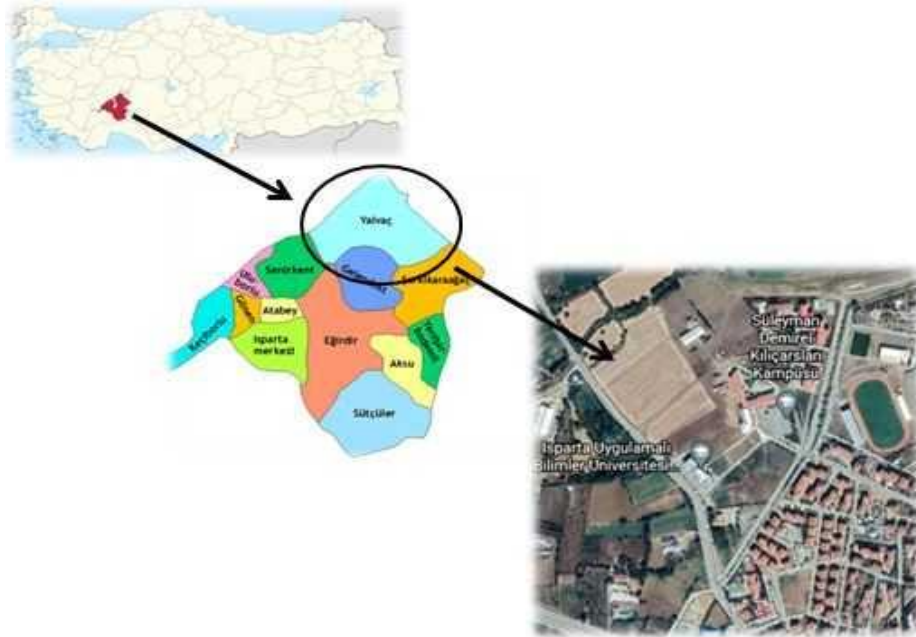
Zaman içinde, estetik ve fonksiyonel kurallar çerçevesinde planlanan üniversite yerleşkeleri, kent peyzajının bir parçası haline gelerek kente önemli katkılar sunmaktadır [9]; [10]. Kent kimliği açısından da önemli bir yere sahip olan üniversite yerleşkelerinde mekanlar arasında bağlantıyı oluşturmak ve ortak kullanım alanlarını tüm kullanıcılar tarafından daha faydalı hale getirmek için peyzaj tasarımı oldukça önemlidir. Ayrıca, üniversite yerleşkelerinde açık ve yeşil alanların bir park şeklinde planlanması, yerleşke kullanıcılarının kaliteli ve güvenli bir şekilde kullanımları açısından önemlidir ve bu durum eğitim-öğretimin kalitesini de olumlu açıdan etkilemektedir.

Bu çalışmada, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'ne bağlı Yalvaç Kılıçarslan Yerleşkesinde görev yapan akademik ve idari personelle yüz yüze görüşmeler yapılmış, öğrencilere ise anket uygulanmış, elde edilen veriler, görüş ve öneriler doğrultusunda yerleşkeye ait bir peyzaj tasarım projesi hazırlanmıştır.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

2.1. Materyal

Çalışmanın materyalini, Yalvaç ilçe sınırları içinde, kuzeybatı yönünde yer alan, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'ne bağlı Yalvaç Büyükkutlu Uygulamalı Bilimler Fakültesi (Büyükkutlu Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu), Yalvaç Meslek Yüksekokulu ve Yalvaç Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu'nun bir arada bulunduğu yaklaşık 74 bin m² arazi üzerinde kurulmuş olan *Kılıçarslan Yerleşkesi* (Şekil 1) ile bu alanı kullanan personel ve öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma süresince yerleşke alanında yapılan inceleme ve gözlemler sonucunda elde edilen veriler, üniversiteden konuyla ilgili elde edilen görsel ve yazılı kaynaklar ile çekilen fotoğraflar da çalışmada yardımcı materyal olarak değerlendirilmiştir.

Şekil 1. Kılıçarslan Yerleşkesinin Konumu

Yerleşkenin çevresinde; Yüksek Öğrenim Kredi Yurtlar Kurumu Müdürlüğü ve Öğrenci Yurdu, Yalvaç Stadyumu, Süleyman Demirel Üniversitesi Ata Yalvaç Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu ve konutlar yer almaktadır. Yerleşkede 2020-2021 Güz dönemi eğitim-öğretim faaliyeti esnasında, 49 akademik ve 43 idari personel görev yapmakta olup, yaklaşık 1980 öğrenci ise yerleşkede eğitim-öğretimine devam etmektedir.

2.2. Yöntem

Alana ilişkin peyzaj tasarım projesi 2019 yılı Ekim-Aralık ayları arasında hazırlanmış olup, 2019 yılı Aralık ayında ilgili kuruma teslim edilmiş ve uygulamaya başlanmıştır. Çalışma süresince izlenen yöntemler aşağıda verilmiştir:

- ✓ Alana ait hali hazır paftalar üzerinden çalışma alanının sınırlarının belirlenmesi,
- ✓ Pafta üzerindeki vaziyet planının bilgisayar ortamına aktarılması,
- ✓ Topoğrafik yapının belirlenmesi,
- ✓ Çalışma alanı ve çevresinin analizi,
- ✓ Amaç ve sorunların belirlenmesi,
- ✓ Alana ait ihtiyaç programının oluşturulması,
- ✓ Tasarıma yönelik alternatiflerin hazırlanması,
- ✓ Uygun olan tasarımın seçilmesi.

Yerleşke alanı kullanıcılarının ihtiyaç ve beklentilerinin belirlenmesi amacıyla söz konusu yerleşkede görev yapan akademik ve idari personelle yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca Kılıçarslan Yerleşkesinde öğrenim gören öğrencilerden, basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 100 öğrenciye, yüz yüze anket çalışması uygulanmıştır. Alanda yapılan gözlem, yüz yüze görüşmeler ve öğrencilere yapılan anketlerden elde edilen veriler ayrıntılı bir şekilde değerlendirilerek alana uygun bir peyzaj tasarım projesi hazırlanmıştır.

3. ARAŞTIRMA BULGULARI

Çalışmada ilk olarak öğrencilerin sosyo-ekonomik özellikleri incelenmiştir. Daha sonra öğrencilerin serbest zaman durumları, rekreasyon faaliyetlerine olan ilgileri ve yerleşke alanından beklentileri araştırılmıştır. Elde edilen veriler Tablo 1’de özet olarak verilmiştir.

3.1. Yalvaç Kılıçarslan Yerleşkesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Sosyoekonomik Özellikleri

Ankete katılan öğrencilerin %43’ünü erkekler, %57’sini ise kadınlar oluşturmaktadır. Deneklerin %23’ünün 1.sınıf, %17’sinin 2. sınıf, %26’sının 3. sınıf ve %34’ünün ise 4. sınıf öğrencisi olduğu belirlenmiştir. Yaş dağılımına göre ise, deneklerin çoğunluğunun (%64) 18-21 yaş grubunda yer aldığı ve 24 yaş üzerinde herhangi bir öğrencinin bulunmadığı anlaşılmıştır. Öğrencilerin %63’ünün devlet yurdunda, %23’ünün arkadaşlarıyla evde, %11’inin ise özel yurtda ikamet ettiği görülmektedir. Öğrencilerin Yalvaç’ta üniversite eğitimlerine başlamadan önce ikamet ettikleri yerleşim birimleri ise; %39’unun büyükşehir, %26’sının şehir, %26’sının ilçe ve %7’sinin ise köy olarak beyan edilmiştir (Tablo 1).

Anket çalışmasına katılan öğrencilerin, ailelerinin gelir düzeyleri incelendiğinde; çoğunun ailesinin (%40) 2001-3000 TL gelire sahip olduğu, %17’sinin ise 2000 TL ve daha düşük olduğu ve sadece %9’unun 6000 TL’den fazla gelire sahip ailelerden geldikleri anlaşılmıştır. Öğrencilerin Yalvaç’ta öğrenimlerine devam ettikleri esnada aylık harcama durumları

incelendiğinde ise; öğrencilerin sadece %8'inin yüksek harcama seviyesine sahip oldukları, çoğunluğunun ise (%44) 501 TL-750 TL arasında harcama yaptıkları anlaşılmıştır (Tablo 2).

Tablo 1. Kılıçarslan Yerleşkesinde Öğrenim gören Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Demografik Özellikler		Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	43
	Kadın	57
Yaş Grupları	18-21	64
	22-24	36
Öğrencinin Yaşadığı Yer	Devlet Yurdu	63
	Özel Yurt	11
	Ev	23
	Ailesi ile birlikte ev	3
Üniversite hayatına başlamadan önce ikamet edilen yerleşim birimi	Büyükşehir	39
	Şehir	26
	İlçe	26
	Köy	7
	Doğduğumdan beri Yalvaç'tayım	2

Tablo 2. Kılıçarslan Yerleşkesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Sosyo-ekonomik Özellikleri

Sosyo-ekonomik Özellikler		Yüzde (%)
Öğrenci Ailelerinin Gelir Düzeyi	2000 TL'den az	17
	2001-3000 TL	40
	3001-4500 TL	20
	4501-6000 TL	14
	6000- 7500 TL	3
	7501-8500 TL	3
	8501'den fazla	3
Öğrenci Aylık Harcama Tutarı	500 TL'den az	23
	501-750 TL	44
	750-1000 TL	25
	1001-1250 TL	3
	1251-1500 TL	1
	1501-2000 TL	2
	2000 TL'den fazla	2

3.2. Yalvaç Kılıçarslan Yerleşkesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Serbest Zaman Aktivite Özellikleri

Çalışmanın ikinci aşamasında, Yalvaç Kılıçarslan yerleşkesinde öğrenim gören öğrencilerin serbest zaman aktivite özelliklerinin belirlenmesi amacıyla, deneklere bazı sorular yöneltilmiş ve elde edilen veriler Tablo 3'te özet olarak verilmiştir. Öğrencilerin hafta sonu serbest zaman

değerlendirme durumları incelendiğinde, katılımcıların yaklaşık yarısı (%47) 0-10 saat aralığında boş zamanlarının olduğunu, hafta içi ise katılımcıların %38'inin 0-5 saat arasında boş zamanları olduğunu, sadece %4'ü 21-30 saat gibi yüksek oranda serbest zamanları olduğunu beyan etmişlerdir.

Deneklerin serbest zamanlarında en çok tercih ettikleri aktivite türü olarak ise; en fazla bedensel etkinliklerin (%49), en az ise zihinsel etkinliklerin (%10) tercih edildiği anlaşılmıştır (Tablo 3).

Öğrencilerin serbest zamanlarında, Yalvaç'ta ikamet ettikleri zamanda faaliyetlere katılımları üzerine ayrıntılı durum Şekil 2'de verilmiştir. Öğrencilerin en fazla; müzik dinlediği (%74), teknolojik işlerle uğraştıkları (%71), masa oyunları oynadıkları (%58), aile veya arkadaşları ile vakit geçirdikleri (%48) görülmektedir.

Tablo 3. Kılıçarslan Yerleşkesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Serbest Zaman Özellikleri

Katılımcı Özellikleri	Süre	Yüzde (%)
Öğrencilerin Hafta İçi Serbest Zaman Süreleri	0-5 Saat	38
	6-10 Saat	37
	11-20 Saat	16
	21-30 Saat	4
	31 Saat ve üzeri	5
Öğrencilerin Hafta Sonu Serbest Zaman Süreleri	0-10 Saat	47
	11-20 Saat	27
	21-30 Saat	20
	31-40 Saat	4
	41 Saat ve üzeri	2
Serbest Zamanlarında En Çok Tercih Ettikleri Aktivite Türü	Bedensel Etkinlikler	49
	Zihinsel Etkinlikler	10
	Sosyal Etkinlikler	41

Şekil 2. Kılıçarslan Yerleşkesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Yalvaç'ta Gerçekleştirdikleri Serbest Zaman Faaliyetleri

3.3. Yalvaç Kılıçarslan Yerleşke Alanının Rekreatif Açısından Değerlendirilmesi

Bir üniversite yerleşkesinin peyzaj tasarımına yön veren birçok kriter bulunmaktadır. Bunlar arasında, kullanıcıların mevcut durumla ilgili görüş ve beklentileri de yer almaktadır. Çalışma kapsamında, öğrencilerin yerleşke alanının mevcut durumunu nasıl buldukları, beklentileri ve yerleşkede hangi kullanımların yer almasını istedikleri üzerine sorulan sorular sonucunda elde edilen veriler aşağıda özet şeklinde açıklanmıştır.

“Kılıçarslan Yerleşkesi içerisinde yerleşke kimliğini tanımlayan bitkisel ve yapısal öğeler var mıdır?” sorusuna, öğrencilerin %65’i hayır, %23’ü kısmen, %12’si ise evet cevabını vermiştir. “Yerleşke alanını serbest zamanlarınızı değerlendirme açısından yeterli buluyor musunuz?” sorusuna ise öğrencilerin %80’i hayır, %16’sı kısmen, %4’ü ise evet yanıtını vermiştir (Tablo 4).

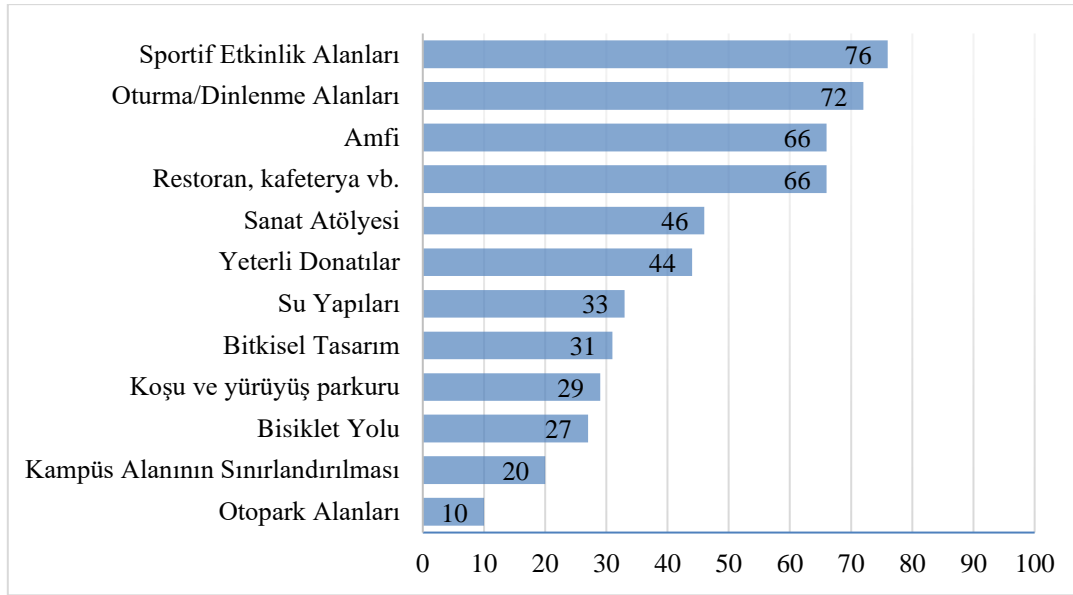
“Kılıçarslan Yerleşkesindeki yeşil alanlar yeterli mi?” sorusuna öğrencilerin %73 hayır, %22 kısmen ve %5’i evet yanıtını vermiştir. Yerleşke içindeki kentsel donatıların yeterliliği üzerine yöneltilen soruya ise öğrencilerin %58’i yeterli değil cevabını verirken, %15’i ise yeterli cevabını vermiştir (Tablo 4).

Tablo 4. Kılıçarslan Yerleşkesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Yerleşke Alanını Rekreatif Açısından Değerlendirmeleri

Yerleşke Alanının Rekreatif Açısından Değerlendirilmesi	Evet	Kısmen	Hayır
Yerleşke alanını serbest zamanlarınızı açısından yeterli buluyor musunuz?	%4	%16	%80
Yerleşke içindeki yeşil alanları yeterli buluyor musunuz?	%5	%22	%73
Yalvaç Kılıçarslan yerleşkesi içerisinde yerleşke kimliğini tanımlayan bitkisel ve yapısal öğeler var mıdır?	%12	%23	%65
Yalvaç Kılıçarslan yerleşkesindeki kentsel donatıları yeterli buluyor musunuz?	%15	%27	%58

“Kılıçarslan Yerleşkesi içinde en çok vakit geçirdiğiniz yer” sorusuna ise; %63’ü derslikler, %27’si kantin yanıtını verirken sadece %10’u ise açık- yeşil alanlar cevabını vermiştir.

Öğrencilerin “Yerleşke alanı içinde olmasını istediğiniz kullanımlar nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplar Şekil 3’te verilmiştir. Öğrencilerin büyük bir kısmı; yerleşke içinde sportif etkinlik alanlarının (%76) ve oturma/dinlenme alanlarının (%72) bulunmasını istediklerini belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %66’sı ise yerleşkede amfi tiyatro yer almasını istemektedir. Restoran, kafeterya gibi yeme-içme birimlerinin yer almasını isteyenlerin oranı %66 iken, %46’sı yerleşke içinde sanat atölyesi olmasını istemektedir.

Şekil 3. Kılıçarslan Yerleşkesinde Yer Alması İstenilen Donatılar

Öğrencilere Kılıçarslan Yerleşkesi içinde yer almasını istedikleri kullanımlara ek olarak, “Yerleşkede en çok görmek istediğiniz kültürel ve sosyal etkinlikler nelerdir?” sorusuna, katılımcıların %55’i sinema, %34’ü tiyatro, %22’si sergi-fuar etkinliklerinin olmasını istediklerini ifade etmişlerdir. “Yerleşkede en çok görmek istediğiniz sportif etkinlik nedir?” sorusuna ise öğrencilerin %57’si voleybol, %28’i futbol, %14’ü basketbol cevabını vermiştir. Ayrıca katılımcılara “Yerleşke içinde görmek istediğiniz diğer etkinlikler nelerdir?” diye sorulduğunda, %61’i müzikal etkinliklere, %30’u özel yetenek etkinliklerine ve %28’i dans etkinliklerine yer verilmesini istediklerini belirtmişlerdir.

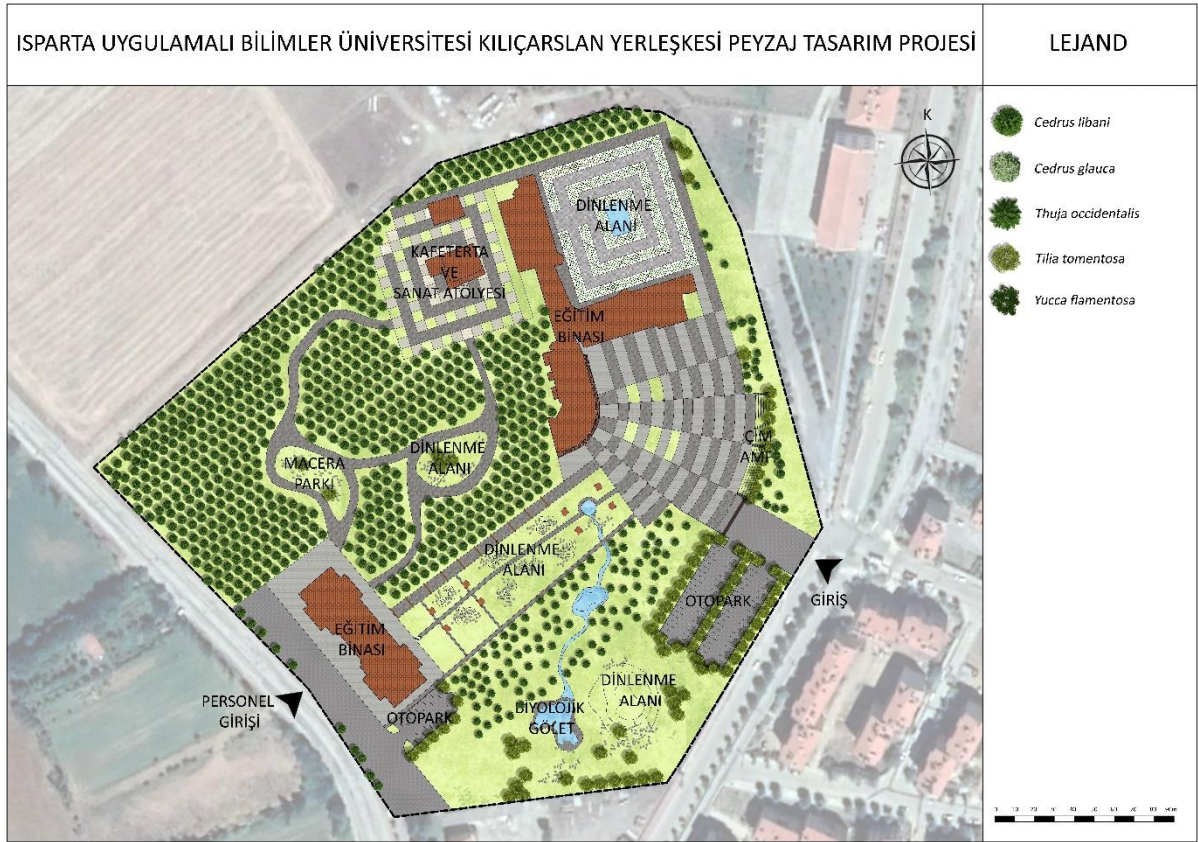
3.4. Yalvaç Kılıçarslan Yerleşkesi Projesinin Geliştirilmesi ve Tasarım Süreçleri

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi’ne bağlı Yalvaç Büyükkutlu Uygulamalı Bilimler Fakültesi (Büyükkutlu Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu), Yalvaç Meslek Yüksekokulu ve Yalvaç Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu’nun bir arada bulunduğu Kılıçarslan Yerleşkesi; fiziksel altyapısına yönelik çalışmaların tamamlanması ve hazırlanan peyzaj tasarım projesinin uygulanması ile birlikte geniş bir alanda modern bir üniversite yerleşkesine sahip olma özelliği taşıyacaktır.

Yukarıda açıklanan hususlar ve elde edilen veriler, öneri ve görüşler sonucunda, mevcut durum ve Kılıçarslan Yerleşkesi (Şekil 4) alan kullanıcıları açısından değerlendirilmiş ve yerleşke tasarımında dikkat edilmesi gereken kriterler dikkate alınarak, proje hazırlanmıştır. Böylece öğrencilerin, ziyaretçilerin, akademik ve idari personelin, sosyokültürel, sanatsal ve sportif gereksinimlerini daha konforlu bir şekilde karşılayabilecekleri peyzaj tasarım projesi hazırlanmıştır (Şekil 5).

Şekil 4. Kılıçarslan Yerleşkesinin konumu (Google Earth, 2019)

Şekil 5. Yalvaç Kılıçarslan Yerleşkesi İçin Hazırlanmış Peyzaj Tasarım Projesi

Projede yer alan kullanımlar aşağıdaki kısaca açıklanmıştır (Şekil 5):

* **Otopark:** Yalvaç Büyükkutlu Uygulamalı Bilimler Fakültesi (Büyükkutlu Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu)'nin güney cephesinde 10 araçlık ve yerleşke girişinde 72 araçlık olmak üzere toplam 82 araçlık otopark alanı düşünülmüş ve toplam 2.100 m² otopark alanı olarak planlanmıştır.

* **Su yüzeyi:** Proje kapsamında farklı konumlarda yaklaşık 755 m² su yüzeylerine yer verilmiştir. Bu alanlarda yer verilen havuzlarda suyu hareketli hale getirmek için kullanılan fiskiyelerde, Yalvaç İlçesi'nin önemli bir arkeolojik mirası olan su kemerlerinin formundan esinlenilmiştir. Alanda yer alan su yüzeyleri ve kapladıkları alanlar aşağıda verilmiştir;

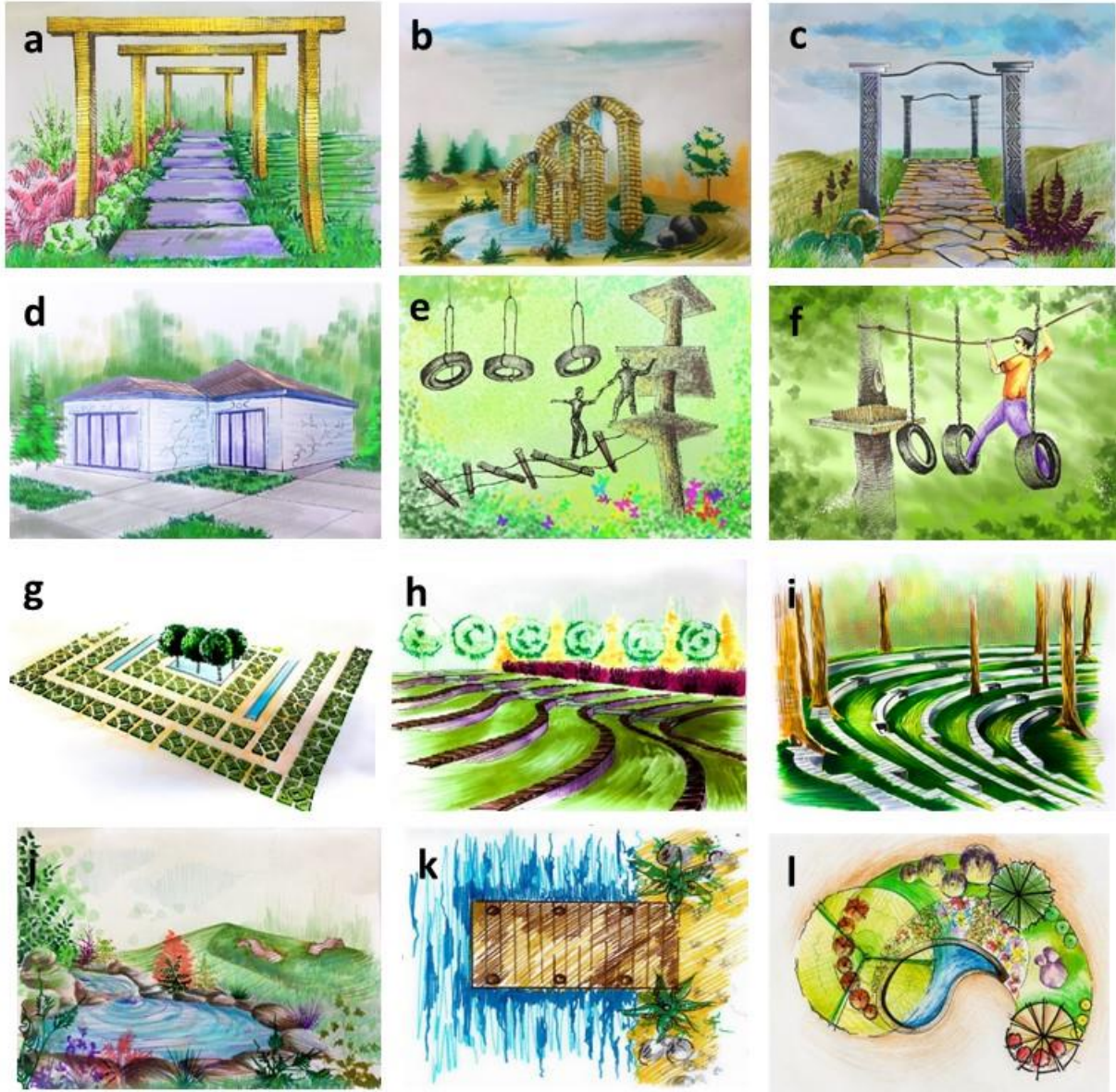
- Biyolojik Gölet: 240 m²
- Biyolojik Gölet'e akan su kanalları: 325 m²
- Diğer durgun su yüzeyleri: 40 m²
- Osmanlı bahçesindeki havuz: 150 m²

* **Sert zemin:** Otopark alanı dışında; dinlenme alanı, yapı çevresi, giriş ve sirkülasyonu kapsayan toplam sert zemin yaklaşık 21.700 m²'lik bir alanı kaplamaktadır.

* **Sanat atölyesi ve kafeterya:** Çeşitli etkinliklerin yapılacağı ve öğrencilerin serbest zamanlarını geçirecekleri kullanım için 4.300 m² açık-kapalı alan ayrılmıştır.

* **Yeşil alan:** Yerleşke içinde farklı alanlarda yeşil alanların toplamı 43.800 m²'lik bir alanı kapsayacak şekilde planlanmıştır. Yine alanda tasarlanan Osmanlı Bahçesi içinde yer alan yeşil alan ile 370 kişilik çim amfi de bu ölçülere dahildir.

Şekil 6'da, proje kapsamında yer alması planlanan ve alanın daha fonksiyonel ve kullanıcı konforuna yardımcı olacak düşünülmüş donatıların görselleri verilmiştir.

Şekil 6. Yalvaç Kılıçarslan Yerleşkesi İçin Önerilen Tasarımlar (**a-c:** Kemer şekilleri; **d:** Atölye; **e-f:** Macera-oyun alanı; **g:** Labirent; **h-i:** Çim teras; **j:** Biyolojik gölet; **k:** İskele; **l:** Oturma alanı)

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Toplumun geleceğini yönlendirecek bireylerin eğitim-öğretim faaliyetlerini yürüttüğü üniversiteler, öğrencilerin sadece eğitim açısından değil aynı zamanda sosyokültürel ve sanatsal açıdan gelişimlerine de katkı sağlayan birimlerdir. Bu nedenle, bireylerin gelişimlerine katkı sağlayan mekan organizasyonlarının, üniversite yerleşkelerinin planlama ve tasarım süreçlerinde de ele alınması oldukça önemlidir.

Yalvaç'ta ikamet eden bireylerle birlikte, yerleşkenin kısa süreli de olsa asıl kullanıcıları olan öğrencilerin tercih ve beklentileri, oldukça önemlidir. Yerleşkedeki okullarda görev yapan akademik ve idari personelle yapılan görüşmeler ve öğrencilere uygulanan anket çalışması sonucunda yapılan değerlendirmeler doğrultusunda bir peyzaj tasarım projesi hazırlanmıştır.

Bu doğrultuda Kılıçarslan Yerleşkesinde peyzaj tasarımı gerçekleştirilen bu çalışma hem fonksiyonel hem de estetik olması bakımından yapılacak diğer çalışmalara da örnek teşkil edecektir.

Ayrıca proje uygulatıcılarına ve Yüksekokul idaresine, aşağıda kısaca açıklanan önerilerin yapılması uygun görülmüştür.

✓ Kılıçarslan yerleşkesinde öğrenim gören öğrencilerin %73'ü, yerleşkedeki mevcut yeşil alanların yetersiz olduğunu beyan etmiştir. Halbuki üniversite öğrencileri, öğrenim zamanlarının çoğunu, öğrenim gördükleri yerleşkede geçirmektedir. Fakat, çevresel faktörlerin ve ders yükünün getirdiği sıkıntılar sonucunda öğrencilerin zihinsel olarak dinlenmelerine ve stres yükü ile mücadele etmelerine yardımcı olması ve daha sağlıklı bir ortamda zaman geçirmeleri için yeşil alanların yeterli büyüklük ve fonksiyonellikte olması gerekmektedir.

✓ Deneklerin %58'i, Kılıçarslan Yerleşkesindeki mevcut donatı elemanlarını yetersiz bulmuş ve uygun olmadığını ifade etmişlerdir. Bu durum, kullanıcıların açık rekreasyon alanlarından konfor sağlamaları için oldukça önemlidir. Zira, üniversite yerleşkeleri; yaşanılabilir, çevreye duyarlı, kullanıcıların gereksinimlerini karşılayacak, modern ve toplumlara model oluşturan alanlar olmalıdır.

✓ Deneklerin büyük çoğunluğu (%80), Kılıçarslan Yerleşkesinin serbest zamanlarını değerlendirmeleri bakımından beklentileri karşılamadığını beyan etmiştir. Öğrenci ve yerleşke kullanıcılarının, yerleşkede daha fazla ve konforlu zaman geçirmelerinin sağlanması önemlidir. Böylece, yerleşke alanında çeşitli rekreasyonel alanların planlanarak çeşitli etkinliklerin düzenlenmesine uygun hale getirilmesi sağlanmalıdır.

✓ Yerleşke alanında, farklı etkinliklerin yapılmasına imkân tanıyan aynı zamanda eğitsel, kültürel, sosyal ve sanatsal açıdan kazanımlar elde edebilecekleri mekanların kazandırılmasıyla, alanın eğitim-öğretim faaliyetleri yanında bir çekim merkezi olması sağlanabilir.

✓ Çalışma kapsamında, elde edilen veriler, görüş ve öneriler neticesinde hazırlanan peyzaj tasarım projesiyle (Şekil 5), üniversitenin hızla artan akademik-idari personel ve öğrenci sayısı ile bunların her türlü ihtiyaçları göz önünde bulundurulmuş, dinamik ve modern donanım ve olanaklar sunulmuştur. Böylece yerleşkede, doğru mekanlar kurgulanarak, kullanıcı ihtiyaçlarının karşılanması hedeflenmiştir.

AÇIKLAMA

T.C. SDÜ Mimarlık Fakültesi Dekanlığı, Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanlığının 24.10.2019 tarihli ve E.178147 sayılı yazılarına istinaden, Yalvaç Kılıçarslan Yerleşkesi Peyzaj Tasarım çalışması yapılmış ve alana ilişkin peyzaj tasarım projesi hazırlanarak, 2019 yılı içerisinde ilgili kuruma teslim edilmiş ve uygulamaya başlanmıştır.

KAYNAKLAR

[1] BRASE, W. (1987), Interesting Physical Planning with Academic Planning. *Planning for Higher Education*, Vol. 16(4), p.41-52.

- [2] ERÇEVİK, B., ÖNAL, F. (2011), Üniversite Yerleşke Sistemlerinde Sosyal Mekân Kullanımları. *Megaron*, 6(3): 151-161.
- [3] ERTEKİN, M., ÇORBACI, Ö. L. (2010), Üniversite Yerleşkelerinde Peyzaj Tasarımı (Karabük Üniversitesi Peyzaj Projesi Örneği). *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 10(1): 55-67.
- [4] ÇINAR, E. (1998), *Üniversite Kampus Planlaması ve Tasarımı Üzerine Bir Araştırma*. İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 117.
- [5] KARAKAŞ, B. N. (1999), *Üniversite Kampusları Fiziksel Gelişim Planlama Süreci: Bartın Orman Fakültesi Örneği*. Z.K.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Bartın.
- [6] ALTINTAŞ, V. (2015), *Türkiye’de Üniversitelerin Bölgesel ve Yerel Gelişmeye Etkileri*. İstanbul Teknik Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.
- [7] AKSU, A., YILMAZ, H. (2018), Atatürk Üniversitesi Merkezi Açık-Yeşil Alandaki Fiziki Değişim Memnuniyetinin Belirlenmesi. *Iğdır Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(2): 231-237.
- [8] DOBER R. P. (1992), *Campus Design*, John Wiley & Sons Inc., U.S.A.
- [9] AÇIKSÖZ, S., CENGİZ, B., BEKÇİ, B., CENGİZ, C., CENGİZ GÖKÇE, G. (2014), Üniversite Yerleşkelerinde Açık ve Yeşil Alan Sisteminin Planlanması ve Yönetimi: Bartın Üniversitesi Kutlubey-Yazıcılar Yerleşkesi. *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 14(2): 222- 236.
- [10] YILMAZ, S. (2015), Bir Yerleşke Açık Mekânın Çevresel Tasarımı: Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Binası. *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 15 (2): 297-307.